

Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon

E. Krijgsman
AD/STG

Doorkiesnummer +31235143288
krijgsmane@noord-holland.nl

Tbv Statenvergadering d.d 12-12-2016

Commissie

Datum commissievergadering 28-11-2016

5 december 2016

1|7

Onderwerp: Voordracht Actualiseren Uitvoeringsprogramma
TWIN-H Greenport Aalsmeer

De commissie adviseert:

De **voorzitter** rondt de discussie af en concludeert dat het voorstel voor het *Actualiseren Uitvoeringsprogramma TWIN-H Greenport Aalsmeer* als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS van 12 december 2016. Partijen kunnen uiteraard een amendement indienen over hun discussiepunten.

Voor de behandeling van dit punt in de commissie NLM:

Zie hieronder het uittreksel uit het conceptverslag van de vergadering van de commissie NLM van 28 november 2016

4b. Actualiseren Uitvoeringsprogramma TWIN-H Greenport Aalsmeer

De **voorzitter** licht het agendapunt toe en geeft het in bespreking conform het oplegmemo van de griffie.

EERSTE TERMIJN

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) steunt de verduurzamings- en innovatieambitie die wordt verwoord op p.5 van de voordracht van harte, niet alleen voor de glastuinbouw maar ook voor de melkveehouderij en de bollenteelt. De openstelling van POP3 voor innovatie in de landbouw is een belangrijke stap in de goede richting. De PvdD wil onderzoeken hoe de provincie innovatie in de landbouw zo veel mogelijk kan stimuleren. Mevrouw Vermaas vraagt de andere partijen steun om punt 13c te agenderen. De voordracht is niet helder. Het is niet duidelijk welke verduurzaming GS met het besluit beogen. Saneren en verplaatsen in de glastuinbouw kan positief zijn, maar mevrouw Vermaas mist de bestedingsdoelen voor verduurzaming en de concrete doelen. Die zijn nodig om de ambitie van p.5 waar te maken.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) noemt als discussiepunt het feit dat het doel van de herstructurering van glastuinbouw onduidelijk is, omdat de ruimte in het gebied heel beperkt is en wellicht andere bestemmingen nuttiger zijn. De PvdA steunt uiteraard het streven naar verduurzaming bij herstructurering.

De heer **Struben** (D66) maakt GS complimenten voor de heldere nota met de mooie kaarten voor de herstructurering.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) sluit zich aan bij het betoog van de PvdD. Ze heeft een schriftelijke

vraag gesteld over de verdeling van het geld tussen verkaveling, verduurzaming en een eventuele andere bestemming. Ze vraagt of de andere commissieleden willen weten wat de provincie uitgeeft aan duurzaamheid.

De heer **Struben** (D66) vraagt of mevrouw Pels net als hijzelf ook vertrouwen heeft in de innovatieve ondernemers en de mate waarin zij weten wat duurzaamheid is.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) heeft zeker vertrouwen in de ondernemers en hun verduurzamingsmogelijkheden, maar wil graag ook meer vertrouwen hebben in het feit dat de provincie dit voldoende faciliteert.

De heer **Klein** (CU/SGP) vindt het een heel heldere voordracht, maar wil weten in hoeverre het mogelijk is eerst te herstructureren alvorens nieuwe grootschalige kassen te plaatsen. Verder valt het hem op dat duurzaamheid een prominente plek heeft, maar twee keer pas in laatste instantie. Hij wil duurzaamheid een prominentere plek geven in de ambitie bij het herstructureren van het kassengebied en wil bij verduurzamen bijvoorbeeld niet spreken over het beter benutten van fossiele energie, maar juist over kassen die geen fossiele energie meer nodig hebben. Hij vraagt gedeputeerde waarop het bedrag van 4,8 miljoen is gebaseerd. Er is 10 miljoen beschikbaar, waarvan 5 miljoen naar de POP-regeling gaat.

Mevrouw **Alberts** (SP) ziet in de voordracht geen concrete invulling anders dan de aanstelling van een ruimtecoördinator en het ontwikkelen van een instrumentenkoffervernieuwingsbank. Niemand is tegen duurzame herstructurering, maar de concrete invulling ontbreekt. Ze vraagt welke concrete plannen de andere commissieleden hebben gezien. Ze vraagt ook of de commissie behoefte heeft aan een onafhankelijk evaluatierapport over de Greenports en wil weten wat het verplaatsen van een deel van de sector naar Afrika te maken heeft met de voordracht. In een breder economisch perspectief is dit wel van belang, ook gezien de vraag of ondernemers aan het subsidie-infuus hangen. Mevrouw Alberts hoort van gedeputeerde graag of er sprake is van staatssteun en wil een onderbouwing van de besteding van de subsidiegelden en de spelregels daarvoor.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) meent dat ondernemers zelf kiezen voor het verplaatsen van hun bedrijf naar Afrika.

Mevrouw **Alberts** (SP) weet dat het in stand houden van de arbeidsplaatsen wordt beïnvloed als er bedrijven weggaan en wil weten hoeveel geld de provincie ervoor over heeft om de 54.000 banen in de sector te behouden.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) steunt de inzet op het verplaatsen en herstructureren van glastuinbouwgebied en kan instemmen met het voorstel om TWIN-H-gelden te gebruiken als cofinanciering hiervoor. De sector is heel belangrijk voor de werkgelegenheid. TWIN-H-gelden hebben een aanjaagfunctie voor modernisering en verplaatsing inclusief duurzame oplossingen. De uitleg in de voordracht is duidelijk. Het CDA kan hiermee instemmen.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) kan zich goed vinden in het streven meer taak- en doelstellend te zijn bij verduurzaming en herstructurering. Hij is voor de voordracht, gezien het EU-verdubbelingseffect bij cofinanciering door de provincie en het verbreden van de scope naar heel Noord-Holland.

De heer **Pieterman** (50PLUS) gaat in de tweede ronde in op een aantal discussiepunten. Hij vraagt aandacht voor de kleine boeren die niet bereikt worden.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) meent dat de voordracht alleen de glastuinbouw betreft.

De heer **Pieterman** (50PLUS) bedoelt de kleine glastuinbouwers.

De heer **Portegijs** (PVV) is tevreden over de inspanningen en uitgaven in relatie tot de behaalde resultaten en meldt dat de voordracht als hamerstuk naar PS kan worden doorgeleid.

Mevrouw **Alberts** (SP) hoort dat de Europa-kritische PVV niet kritisch is als Europa geld geeft.

De heer **Portegijs** (PVV) is ervan overtuigd dat Nederland dit geld voor een belangrijk deel heeft gestort.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) sluit zich aan bij de complimenten van D66, de ChristenUnie en ONH. De VVD kan zich vinden in de voorliggende actualisering. Het is goed dat POP3 zich richt op heel Noord-Holland, aansluit op de marktvraag vanuit de sector en voldoende aandacht heeft voor duurzaamheid. Het is goed dat er een aanjager voor TWIN-H komt. Partijen moeten zich houden aan afspraken en zorgen voor kennisoverdracht. Er kan wellicht ook aandacht zijn voor kleinere partijen, hoewel die een eigen verantwoordelijkheid hebben om passende regelingen te zoeken. Ruimte voor verduurzaming is goed. De vernieuwingsbank is een prima instrument om dit aan te jagen. De VVD vraagt aandacht voor start-ups en zorgboerderijen in kassen.

TWEEDE TERMIJN

De **voorzitter** benoemt de discussiepunten die zijn aangedragen: innovatie in de landbouw, realisatie van verduurzaming, een onafhankelijk rapport over de Greenports, mogelijke ruimte voor herstructurering en aandacht voor kleine ondernemers in de glastuinbouw.

De heer **Struben** (D66) steunt het betoog van de ChristenUnie. Er moet wel sanering plaatsvinden. De provincie moet daarvoor garanties krijgen. Hij vindt het een goede suggestie om in de tekst aan te scherpen dat duurzaamheid voorop moet staan. Hij heeft geen behoefte aan een onafhankelijk onderzoek naar de Greenports.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) is op zoek naar ruimte voor herstructurering en de bereikbaarheid van de percelen moet daarin meewegen. De voordracht geeft geen garantie dat dit gebeurt. De PvdA vindt het goed om uit te plaatsen en geld aan herstructurering te besteden, maar wil de herstructurering goed in de hand houden. De voordracht is tegenstrijdig.

De heer **Struben** (D66) ziet dat grootschalige ontwikkelingsgebieden zijn benoemd waar uitgeplaatst kan worden. Hij wil wel garanties dat de oude kassen worden opgeruimd.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) gaat ervan uit dat nieuwbouw in de glastuinbouw aan veel regels is gebonden, zodat nieuwe kassen duurzamer zijn dan de oude. PS hoeven daar dan geen extra regels aan te verbinden.

De heer **Klein** (CU/SGP) meent dat de provincie geen regels stelt, maar subsidiegeld toekent aan echte innovaties. De provincie kan daarbij bijvoorbeeld focussen op kassen waarbij geothermie een rol speelt en zo richting geven aan de verduurzaming in het kassengebied.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) denkt dat subsidies voor verplaatsing al leiden tot meer verduurzaming, omdat de bedrijven dan nieuwe, meer duurzame kassen hebben. Ze begrijpt dat de heer Klein daar nog een plus op wil zetten.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) ondersteunt het pleidooi om subsidiegeld te besteden aan innovaties.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) onderschrijft dit ook. Verduurzaming gaat niet alleen om energie, maar ook om water en milieu. Alleen verplaatsen is niet voldoende. PS moeten GS helpen om de verduurzamingsambitie te specificeren en daartoe specifieke doelen verbinden aan het geld.

De heer **Pieterman** (50PLUS) sluit zich hierbij aan.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) denkt dat de provincie een aanjager nodig heeft en niet te veel extra eisen moet stellen. Verplaatsing is vernieuwing en die is nodig. Ze ziet niet veel in een onafhankelijk rapport over de Greenports en besteedt dat geld liever aan concrete acties.

De heer **Bouberg Wilson** (ONH) meent dat de PvdA-zorg of verplaatsing het probleem oplost onterecht is. Een aantal bedrijven beweegt nu niet, om in de toekomst meer geld voor de grond te krijgen. Verplaatsing zet in ieder geval iets in beweging en is dus niet in strijd met de provinciale doelen.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) heeft een ordevoorstel. Ze hoort graag de input van gedeputeerde.

De **voorzitter** meldt dat gedeputeerde aan het einde van deze ronde het woord krijgt.

De heer **Klein** (CU/SGP) is blij met de breed gedragen inzet op meer duurzaamheid bij sanering en herstructurering, maar die inzet moet niet verworden tot een ingewikkelde set regels waardoor alles stilstaat. Het is wel goed om de duurzaamheidsdoelen nader te specificeren. Efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen hoort volgens hem niet in het rijtje, maar het is lastig om de doelen concreet te maken. Hij vraagt of GS met een nadere uitwerking kunnen komen, ook voor het daadwerkelijk realiseren van sanering. Misschien passen deze suggesties in de Uitvoeringsagenda.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) steunt de lijn van de heer Bouberg Wilson, maar hij kent bedrijven in het kassengebied die meer ruimte nodig hebben. Hij vraagt GS of er in het gebied voldoende ruimte is voor goede, duurzame bedrijven van voldoende oppervlakte. Anders moeten percelen worden samengevoegd en worden verplaatst naar de Wieringermeer.

De heer **Bond** (ged.) memoreert het zesjarige traject met de Greenport Aalsmeer om tot een gebiedsvisie te komen met alle gemeenten, twee provincies en het Rijk. Alle partijen willen zich aansluiten bij de modernisering van het teeltareaal zoals verwoord in de brief van de staatssecretaris. Die is noodzakelijk om deze sector te behouden en de positie van de sector te versterken. In juni 2016 hebben PS de inmiddels vastgestelde Uitvoeringsagenda ontvangen. De criteria voor duurzaamheid op p.8 zijn een vereiste voordat het TWIN-H-geld beschikbaar wordt gesteld. De modernisering omvat de overgang naar glasconcentratiegebieden met investeringen in Ocap CO₂, in het warmtenet van de Metropoolregio Amsterdam, in geothermie, warmte-koudeopslag en water en energie. Dit zijn speerpunten voor de Greenports. De provincie streeft naar kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte. Gedeputeerde dankt de heer Struben voor zijn complimenten. De kaarten laten zien welke gebieden zijn aangemerkt als categorie 1, 2 en 3. Ondernemers maken op basis hiervan een keuze.

De provincie wil minimaal 30 ha oud glas saneren en een verbetering realiseren van de ruimtelijke kwaliteit in de glastuinbouwconcentratiegebieden, de kavelstructuur en de gebiedsinrichting. De provincie wil ook verduurzamingsinvesteringen ondersteunen en vier of vijf glastuinbouwbedrijfsverplaatsingen van het transformatiegebied naar de concentratiegebieden realiseren. De heer Bond noemt als voorbeeld het Altongebied. Daar zijn 38 ondernemers verenigd in een ondernemersvereniging, inclusief 3 nieuwe bedrijven, en wordt een CO₂-leiding aangelegd. De concurrentiepositie van deze bedrijven wordt hiermee veel steviger, omdat ze minder gebruik hoeven te maken van de WKK. De TWIN-H-bijdrage betekent niet dat de provincie alles oplost, maar die moet wel een aanjaagfunctie hebben.

De knip is helder. Daarmee verdubbelt de provincie het geld voor verplaatsingen met het POP-geld. De keuze om het geld voor geheel Noord-Holland beschikbaar te maken geeft ondernemers soms het eerste duwtje. Gedeputeerde noemt als voorbeeld de Ruimte voor Ruimteregeling.

Op p.3 wordt de vernieuwingsbank beschreven. Herstructurering is iets anders dan innovatie, verplaatsing en sanering. Beide opgaven betreffen de modernisering van het totale gebied. De provincie heeft gekozen om met TWIN-H-geld te investeren in de gebieden 1, 2 en 3. Dat geeft ook duidelijkheid naar de ondernemers in de andere gebieden.

Het stimuleren van duurzaamheid is een rode draad in de Landbouwagonde. Glastuinbouw is daar een onderdeel van. De doelstelling is 40 gebieden, waarvan er 8 zijn benoemd op de kaarten.

De behoefte van de ondernemers is leidend. In de Greenport Aalsmeer loopt een ondernemersverkenning. Hiermee brengt de provincie in kaart wat de ondernemers willen en waarin ze willen investeren. Zo blijkt dat de ondernemers hier willen blijven en dat er heel sterke teeltsoorten zijn. Verplaatsing naar Kenia, Ghana en Ethiopië, waar overigens nu grote problemen zijn, betreft alleen de rozenteelt. De ondernemers willen investeren in de 1, 2, 3-gebieden.

De provincie moet per gebiedsplan toetsen of sprake is van staatssteun.

De regeling is ook toegankelijk voor kleine tuinders en bedrijven. Dit blijkt ook in het Altongebied.

In de Haarlemmermeer is een nieuwe start-up, die goed loopt en gebruik kan maken van de regeling.

Gedeputeerde herhaalt dat in de ruimtelijke visie van de Greenport Aalsmeer en de landelijke pilot modernisering teeltareaal alle speerpunten samenkomen. Duurzaamheid is een criterium voor het toekennen van TWIN-H-geld.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) is blij met het overzicht van alle instrumenten om duurzaamheid te bevorderen, maar mist de doelen voor duurzaamheid en de doelmatigheid van de instrumenten. Ze zoekt naar concrete doelen voor het duurzaamheidsgeld, zoals: de provincie stimuleert het niet gebruiken van fossiele energie of 20% van de kassen maakt gebruik van zonne-energie.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) steunt deze vraag. Gedeputeerde geeft aan dat verduurzaming met name een verschuiving is naar een concentratiegebied met bepaalde voorzieningen. Mevrouw Vermaas wil de doelen concretiseren en verruimen, zodat het verduurzaming betreft die echt iets oplevert.

Mevrouw **Alberts** (SP) vraagt hoe het geld in de praktijk wordt besteed. De provincie moet dit vooraf aangeven om het gewenste doel te kunnen bereiken.

De heer **Klein** (CU/SGP) vraagt wat de heer Bond bedoelt met verwijzing naar p.8. De CU/SGP wil weten in hoeverre de provincie richting geeft aan verduurzaming. De heer Klein denkt dat GroenLinks en de PvdD daar ook naar zoeken. Hij vraagt zich af of de provincie de volgorde van de gebieden kan afdwingen. Het doel is het saneren van 30 ha, maar hoe voorkomt de provincie dat er nieuwe kassen zijn gebouwd en de oude troep niet is opgeruimd.

De heer **Bond** (ged.) legt uit dat op p.8 de duurzaamheidscriteria staan. De ambitie is om helemaal geen fossiele brandstof meer te gebruiken in emissieloze kassen. De concurrentiepositie van ondernemers is dan heel sterk. Gedeputeerde stuurt PS informatie toe over projecten met hergebruik van water. Dit is een speerpunt en een verplichting voor de ondernemers. De ondernemers willen graag van fossiele brandstof af. Water en energie zijn speerpunten in alle Greenports.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) denkt niet dat ondernemers dit niet willen, maar wil weten wat de doelen en de ambitie van de provincie zijn.

De heer **Struben** (D66) verwijst naar bijlage 1, de actieagenda.

De heer **Bond** (ged.) verwijst de SP voor de concrete doelen van de provincie naar zijn eerdere opsomming. Die doelen zijn concreet en bevatten aantallen.

Mevrouw **Van Langen** (VVD) steunt het betoog van gedeputeerde. Bij de vestigingsvoorwaarden staan expliciet het onderzoek naar CO₂ en het warmtenet. Greenports hebben een duurzaamheidsmakelaar om projecten voor de aanleg van een CO₂-netwerk te begeleiden. In 2017 of 2018 wil men met de uitvoering hiervan starten. Hieraan wordt in het Uitvoeringsprogramma dus duidelijk aandacht besteed.

De heer **Papineau Salm** (PvdA) vindt dat de Uitvoeringsagenda duidelijk is over duurzaamheid en wil niet te veel regels per perceel. Hij vraagt of er voldoende aandacht is besteed aan de mobiliteit en het vervoer over weg in de herstructureringsgebieden.

De heer **Bond** (ged.) geeft aan dat in de glasconcentratiegebieden ook de logistiek wordt geconcentreerd. Dat leidt tot veel minder verkeersbewegingen. De wegen kunnen dat aan.

Mevrouw **Vermaas** (PvdD) is in verwarring over p.8, waar staat dat duurzame investeringen een vereiste zijn. Het moeten fysiek tastbare projecten zijn met een economische levensduur van minimaal tien jaar. De PvdD, SP, GroenLinks en de ChristenUnie willen echter duurzaamheid in de vorm van minder belasting voor milieu, natuur en water. Daarin willen deze partijen investeren, en dit is nog niet geconcretiseerd. De provincie investeert 4,8 miljoen zonder concreet resultaat in duurzaamheid.

De heer **Struben** (D66) meent dat de provincie duurzaamheid in goede projecten oppakt en er juist veel aan doet.

De heer **Klein** (CU/SGP) betreurt het feit dat de discussie wordt gepolariseerd. Hij waardeert alle initiatieven, maar wil de gedeelde ambitie scherper en concreter weergeven zodat de gewenste doelen worden bereikt. PS zijn nog niet geheel overtuigd van het feit dat de provincie met het Uitvoeringsprogramma die doelen kan bereiken. Hij wil een stap verder komen in dit streven.

De **voorzitter** rondt de discussie af en concludeert dat het voorstel voor het *Actualiseren Uitvoeringsprogramma TWIN-H Greenport Aalsmeer* wordt doorgeleid naar PS van 12 december 2016. Partijen kunnen uiteraard een amendement indienen over hun discussiepunten.

Mevrouw **Pels** (GroenLinks) vraagt of het mogelijk is om de gedeelde ambitie uit te werken en nogmaals in commissie te bespreken.

Mevrouw **Koning-Hoeve** (CDA) heeft daar geen behoefte aan.

De heer **Klein** (CU/SGP) heeft een ordevoorstel en stelt voor dat gedeputeerde een aantal nog te formuleren vragen ter voorbereiding op behandeling in PS beantwoordt.

De heer **Bond** (ged.) ondersteunt dit voorstel. GS willen de Uitvoeringsregeling in februari afronden. Hij zegt toe de schriftelijke vragen te beantwoorden en stuurt aanvullende informatie over de ontwikkelingen in het gebied aan PS toe. De ondernemers willen af van de fossiele brandstof, maar soms zijn er bedrijfsmatige redenen om daar niet meteen toe over te gaan.

De **voorzitter** meldt dat de vragen tot woensdag 30 november 12.00 uur bij de griffie kunnen worden ingediend.